Svenska Ishockeyförbundet
Elitkurs

Vad händer efter TV-pucken?

– en statistisk resa genom ett årtionde av TV-pucksfinaler

av Mikael Wigsten

Handledare: Anders Lundberg
2014-05-12

I denna studie undersöks vad som händer med spelarna efter ett framgångsrikt TV-pucksår. Studiens underlag är 431 spelare från finallagen i TV-pucksturneringen mellan 2001 och 2010, årskullarna 1986 – 1995.

Arbetet har präglats av en kvantitativ forskningsansats där underlaget samlats in från databaser (eliteprospects.com och swehockey.se) med spelarna på. Målet är att ge en så informativ bild av spelarnas vägar efter TV-pucken som möjligt. Vilken nivå är de verksamma på, har de deltagit i juniorlandslagen och vilka spelare har vunnit mer mästerskapstitlar efter TV-pucksguldet?

Resultatet visar bland annat att lika stor andel spelare väljer att sluta sin karriär som den andel spelare som tar sig hela vägen till NHL, 4 % av spelarna för att vara exakt. Studien visar också på sambandet att spelare födda de första två kvartalen är överrepresenterade i Svenska Ishockeyförbundets ungdoms- och juniorlandslagsprogram, tillika distriktens TV-puckslag.

Jag hoppas du får en trevlig lässtund!

Vi frågor kontakta Mikael Wigsten på mikael.wigsten@smihf.se

Mvh

Mikael Wigsten, Sportchef Smålands Ishockeyförbund

1. INLEDNING & BAKGRUND 4

2. SYFTE & FRÅGESTÄLLNING 5

3. METOD 6

3.1 URVAL 7

4. TEORETISK REFERENSRAM 8

5. RESULTAT 10

5.1 SPELARNAS DEMOGRAFI 10
5.2 SPELARNAS CENTRALA UTBILDNING 12
5.3 KOPPLINGEN MELLAN TV-PUCKEN OCH LANDSLAGET 14
5.4 ÄR SPELARNA FORTFARANDE AKTIVA OCH ISÅFALL PÅ VILKEN NIVÅ 16
5.5 SPELARNAS KARRIÄRER EFTER TV-PUCKFINALEN 18

6. ANALYS 20

7. LITTERATURLISTA 22

7.1 LITTERATUR 22
7.2 ELEKTRONISKA KÄLLOR 22

8. BILAGOR 22

1. Inledning & Bakgrund

Det totala antalet spelarlicenser i svensk ishockey har varit mer eller mindre konstant de senaste 13 åren. Några av de mönster som går att utläsa är bland annat att antalet klubbar har sjunkit från 757 klubbar 2001 till 602 klubbar 2013, vilket är en minskning med 20 %. Trenden verkar också vara att fler och fler väljer att lägga av med ishockeyn efter gymnasiet. Antalet licenserade spelare i åldern mellan 20-34 har sjunkit från 21 314 spelare 2001 till 12 081 spelare 2014. Ett dropp på 43 %, vilket är en anmärkningsvärd siffra, samtidigt blir det fler och fler spelare som ägnar sig åt veteranhockey. Här har antalet aktiva stigit med 47 %, från 1 935 spelare till 3 703 spelare under aktuell period.

Trenderna nationellt är att det på landsbygden försvinner fler och fler lag, i vissa fall tvingas man spela snedstreckslag med tre inblandade föreningar för att kunna ställa lag på isen. Sett utifrån ekvationen konstant mängd spelare och 20 % färre lag kan det tyda på att hockeyn blir mer och mer organiserad, att grupperna blir större och därmed ökar också ansvaret på ledarna att tillgodose varje enskild individ. Ser vi internationellt är trenden att Sverige skördar stora framgångar på framförallt juniornivå men även på seniornivå.

Den spontana idrotten blir mer och mer organiserad, systematisk mängdträning tillämpas av de flesta elitföreningarna. De kommersiella vindarna blåser kraftigare och globaliseringen gör att konkurrensen blir knivskarp.

Hur tar man sig då till eliten i svensk hockey idag? Och vilka är det som går hela vägen? Tja, många skulle säga att vinna TV-pucken är en bra start på en lång hockeykarriär, bara att vara med i en TV-pucksfinal är en möjlighet att exponera sig som saknar motstycke i svensk ungdomsidrott. Men hur många av dem som är med och spelar en TV-pucksfinal tar sig till NHL - än mindre SHL? Och stämmer devisen *framgång föder framgång*, hur många av spelarna fortsätter vinna titlar efter TV-pucken? För det är väl det elithockeyn handlar om, att vinna mästerskap?

Och hur ser vägen till eliten ut?
Är antagning på ett Elithockeygymnasium en förutsättning eller finns det spelare som tar andra vägar? Måste man ha deltagit i ungdoms- och juniorlandslagen för att nå SHL eller ännu högre?

I denna studie som är ett examensarbete i Svenska Ishockeyförbundets Elittränarutbildning skall jag undersöka vad som händer efter TV-pucken. Bakgrunden är erfarenheter jag har kring uttagningar till TV-pucken samt antagningar till SHL-klubbarnas NIU-utbildningar genom min roll som General Manager för Smålands Ishockeyförbund. Jag upplever det som en hysteri bland spelare och framförallt deras föräldrar när det gäller ovan nämnda företeelser. Syftet med detta arbete är att undersöka vad som händer med spelarna efter en framgångsrik TV-pucksturnering. En nyfikenhet om vad som hänt spelarna från de vinnande årskullarna 1986-1995, det vill säga TV-pucksåren 2001 – 2010 har varit drivkraften till denna studie.

2. Syfte & Frågeställning

Denna studies huvudsakliga syfte är att undersöka vad som händer med spelarna efter TV-pucken, i ett försök att bekräfta turneringens roll ur ett utbildningsperspektiv. Vikten av att vinna TV-pucken eller att medverka i finalen av turneringen, hur påverkar det spelarnas chanser till en plats på ett Elithockeygymnasium, eller ett steg längre, en plats i ungdomslandslagen. Samt är dessa två faktorer avgörande för att nå den yppersta eliten inom svensk ishockey.

Vidare vill jag undersöka hur pass påtaglig spelarnas födelsemånad är för förutsättningarna när det kommer till deltagande i TV-pucken, när på året är spelarna födda och finns det ett likhetstecken mellan kronologisk ålder och framgång?

Spelarnas *drop-out rate* är också intressant, hur många av studiens spelare är aktiva idag och på vilken nivå är de verksamma i sådana fall. Lika intressant är det att undersöka vilken den högsta nivå de spelat på i ett försök att se hur många som når ”hela vägen”.

Till dessa frågeställningar använder jag mig av en kvantitativt ansats och underlaget är statistik hämtad från swehockey.se samt eliteprospects databas.

3. Metod

Studiens framställande process har präglats av ett deduktivt synsätt, indirekt har aktuell teori styrt mitt tolkningsperspektiv. För insamlandet av studiens empiriska material har jag valt en kvantitativ strategi, där data till studien har samlats in från olika databaser på internet. I huvudsak två hemsidor; www.swehockey.se och www.eliteprospects.com.

Variablerna som har varit av intresse för mig i min studie har varit:

- *elitgymnasium,* där jag undersökt om spelaren blivit/varit antagen till ett Elithockeygymnasium, antingen NIU eller tidigare riksidrottsgymnasium.
- *kvartal,* anger vilket period på året spelaren är född.
- *draftad*, uppger om spelaren är tingad av en NHL organisation.
- *nivå idag*, om och vilken nivå är spelaren aktiv på för tillfället.
- *nivå som högst*, den högsta nivån spelaren deltagit minst en match på.
- *titel*, om spelaren vunnit något ytterligare i/under sin hockeykarriär.
- *landslag*, har spelaren medverkat i några av SIF:s landslagsverksamhet, U16-Tre Kronor.

Variablerna valdes ut med ett bekvämlighetsurval. Helt enkelt information som jag ansåg kunde skapa intressanta frågeställningar och förhoppningsvis en del intressanta svar genom korsreferenser av olika slag.

När det gäller tillvägagångssättet har jag via hemsidorna eliteprospects och swehockey samlat information och statistik från aktuella spelare, denna information har jag sedan fört in i en överskådlig matris för vidare sammanställning av data och jämförelser mellan variabler.

Jag har valt att titta på endast finallagen från tio års TV-puckslutspel. Jag anser att det ger en representativ bild av en spelare med ”*en framgångsrik TV-pucksturnering*”. Det kan ifrågasättas om urvalet i studien är representativt för gemene hockeyspelare i aktuella åldrar och det är den inte. Dock innebär metod och frågeställning att såväl reliabilitet (studiens tillförlitlighet) och validitet (om man mätt det man skall undersöka) är förhållandevis höga. Det kan finnas avvikelser eller slumpmässiga fel vid statistikhanteringen som vi får skylla den mänskliga faktorn på men på 431 spelare gör det föga skillnad.

Studiens resultat har jag valt att presentera i diagramform med ett stycke beskrivande text kopplat till varje enskilt diagram. Jag anser att en visuell framställning är bäst när det gäller tydande av siffermässiga samband. Studien avslutas med en analysdel där jag övergripande ger min syn på studiens resultat och även de utmaningar den inneburit.

3.1 Urval

En del avgränsningar har gjorts i mitt urval. I studien omfattas årskullarna 1986-1995, dvs TV-pucksåren 2001 till 2010. Då Svenska Ishockeyförbundet vid två tillfällen under denna period justerat födelseåren för aktuella TV-puckspelare deltog (och vann) Stockholms TV-puckslag årskull 1988 två gånger. För att få en bättre spridning valde jag att endast räkna ett av dessa år, det andra året Stockholms -88:or vann 2004. Sedan räknade jag istället med finalen från rikspucken 2009 mellan Dalarna och Uppland i studien. Detta innebär att jag har samlat in data från 431 stycken spelare.
Anledningen till att jag valde aktuella år var dels, att -95:orna är inne på sitt sista juniorår och att statistiken är relativt otillräcklig när det gäller årskullarna tidigare än 1986. Urvalet motiveras också med nivån på examinationen, i detta fall ett specialarbete på en ETU-kurs i ishockey. Självfallet hade jag gärna sett ett större antal medverkande spelare för att kunna göra mer specifika antaganden, men då uppskattningsvis 20-25 000 spelare deltagit i TV-pucken genom åren känns det som ett övermäktigt arbete utifrån studiens omfattning.

Datan som samlats in är från och med spelarnas TV-pucksår till och med innevarande säsong (2013/14). När det gäller variablerna har jag räknat antagning vid Elithockeygymnasium förutsatt att spelaren representerat klubben/gymnasiet under sitt första juniorår. Har spelaren blivit antagen senare än så finns det inte med i min statistik. När det gäller högsta nivå eller vart spelaren är aktiv i dagsläget räknas den nivå som spelaren medverkat minst en match på som högsta respektive aktiva nivå. Jag har i studien valt att ranka nivåerna som följande; NHL, KHL, SHL, AHL, Allsvenskan, Div.1, Div.2 samt Superelit. I vissa fall har spelaren redan gjort klart med ny klubbtillhörighet kommande säsong, då har den nivån räknats som spelarens nuvarande och högsta.

När det gäller landslagsuppdrag har jag valt att fokusera på fyra stycken saker, om spelaren deltagit i SIF:s landslagsprogram på någon nivå, om spelaren deltagit i U16 landslaget, om spelaren gått igenom hela SIF:s program (dvs U16 –U20) samt om spelaren representerat Tre Kronor.

För att undersöka vad och hur mycket spelaren vunnit i sin karriär, utöver och efter TV-pucken som hälften av medverkande spelare vunnit, har jag tittat på Svenska mästerskaps titlar samt IIHF och NHL titlar.

4. Teoretisk referensram

TV-pucken historik

Detta idrottsliga fenomen som är ett av det längst återkommande inslagen i TV:s historia är en företeelse som lockat hockeyintresserade till TV-soffan i 55år. Nedan följer ett stycke om TV-pucken ur historiskt perspektiv (Engvall 1998, Bedrup 1998).

Den ursprungliga initiativtagaren till TV-pucken var Sven Tumba, en omåttligt populär och folkkär svensk ishockeyprofil som var aktiv på 50- och 60-talet.
Han ville starta en ishockeycup för svenska ungdomar.
Syftet var att dammsuga Sverige på unga talanger men samtidigt exponera ishockeyn i det nya informationsmediet televisionen.

Året var 1958 och tillsammans med journalisten och tv-personligheten Bengt Bedrup lades grunderna till ett av Sveriges populäraste idrottsevenemang. Första TV-pucken spelades 1959 på tre platser i Sverige; Mölndal, Karlskrona och Stockholm. På den tiden visades samtliga matcher i TV till skillnad från idag då endast kvartsfinal, semi och finalmatcherna visas.

De första två åren vann Värmland, som för övrigt ligger på fjärde plats i maratontabellen över slutsegrare med sju vinster. På första plats ligger landets största hockeydistrikt Stockholm, med 14 segrar.

Regler och bestämmelser

Samtliga distrikt i Svenska ishockeyförbundet ställer upp med ett lag, dessutom ställer även de två största distrikten sett till antal licenser (Stockholm och Småland) upp med varsitt extra lag. I lagen får maximalt tjugo stycken utespelare och tre stycken målvakter finnas. Turneringen är till för de spelare som samma år fyller femton men yngre spelare får även delta. Denna regel har ändrats tre gånger under TV-puckens historia. Från att först vara det år man fyllde sexton ändrades åldern till det år man fyller femton. År 2004 återgick man till den ursprungliga åldern och 2009 gick man tillbaka till maximalt 15år för deltagande spelare. Det distrikt där spelaren var registrerad i januari aktuellt TV-pucksår är det distrikt han skall representera om inte en dispens lämnas in.

Turneringen har haft en rad olika tävlingsformer, allt ifrån raka turneringar till utslagsturneringar och upplägg med kval och slutspel. Till 2013 ändrades turneringsformen igen, tidigare år hade man spelat med en modell där samtliga lag fick spela gruppspel och även slutspel och placeringsmatcher, samtliga lag var då garanterade ett visst antal matcher. Under 2013 års turnering infördes ett kvalgruppspel där de 24 deltagande distrikten gjorde upp om åtta stycken platser i kvartsfinalerna. Turneringen spelades på fem olika geografiska ställen med drygt två månader mellan gruppspel och slutspel. Västerbotten gick segrande och har nu vunnit två turneringar de senaste fem åren.

Vad ligger bakom TV-puckens popularitet?
TV-pucken hade till en början väldigt höga tittarsiffror, mycket tack vare TV's genomslagskraft men även då TV-pucken engagerar så många fler än bara spelarna. Ledare, funktionärer, anhöriga, vänner och framförallt genuint hockeyintresserade. Dessutom är det ett av de äldsta årligen återkommande tv-programmen i världen. Dessvärre har det allmänna intresset för turneringen periodvis sviktat och cupen har vid några tillfällen varit nära en avveckling. Inför 2014 års TV-puck har man återigen ett nytt upplägg gällande spelformen. Med ett final i november månad hoppas man locka fler tittare. En sak är säker, TV-pucken berör.

TV-pucken ur ett utbildningsperspektiv
Deltagande distrikt sköter själva utbildningen av sina egna spelare, genom uttagningar och förturneringar formas trupperna. En del distrikt har kortare förberedelser och en del har förberedelser på upp till tre år samt lägger stora mängder resurser på förberedelserna. De geografiska skillnaderna är enorma och i ytterligheterna kan nämnas att Småland har fler målvakter att välja på än vad Gotland har spelare totalt.

Svenska ishockeyförbundet som arrangerar turneringen använder den självfallet som ett forum för scouting till de första landslagen i U16 åldern. I regel är utbildningsnivån hög, framförallt hos de etablerade distrikten.

TV-pucken i denna studie
De distrikten som är representerade i denna studie tillhör även de som av tradition vunnit mest och som årligen är med på allvar och tävlar om guldet. Samtliga lag i studien utom Södermanland, Västmanland och Uppland finns med på en topp-10 placering i TV-puckens maratontabell, där Stockholm är etta, Småland tvåa och Dalarna är trea. Följande finaler från TV-pucken (och Rikspucken) är med i studien:

2001 -86 Värmland – **Göteborg** 4-7
2002 -87 **Södermanland** – Norrbotten 4-3
2004 -88 **Stockholm** – Västmanland 2-1
2005 -89 **Värmland** – Skåne 4-1
2006 -90 **Göteborg** – Skåne 2-1
2007 -91 **Småland** – Stockholm 2-1
2008 -92 Västerbotten – **Småland** 1-3
2009 -93 **Dalarna** – Uppland 3-1 (*Rikspucken*)
2009 -94 **Stockholm** – Skåne 1-0
2010 -95 Småland – **Stockholm** 1-2

Detta innebär att Stockholm finns representerat fyra gånger i studien, Småland och Skåne tre gånger, Göteborg och Värmland två gånger samt Södermanland, Västmanland, Norrbotten, Västerbotten, Dalarna och Uppland en gång.

5. Resultat

Nedan presenteras studiens empiriska material. Som ovan nämnt presenteras datan i diagramform för lättare kunna tolka siffrornas innebörd. Ett textstycke vid varje diagram summerar innehållet för att komplettera eller förstärka diagrammet. Som sagt innefattar det empiriska materialet värden från sammanlagt 431 spelare.

5.1 Spelarnas demografi

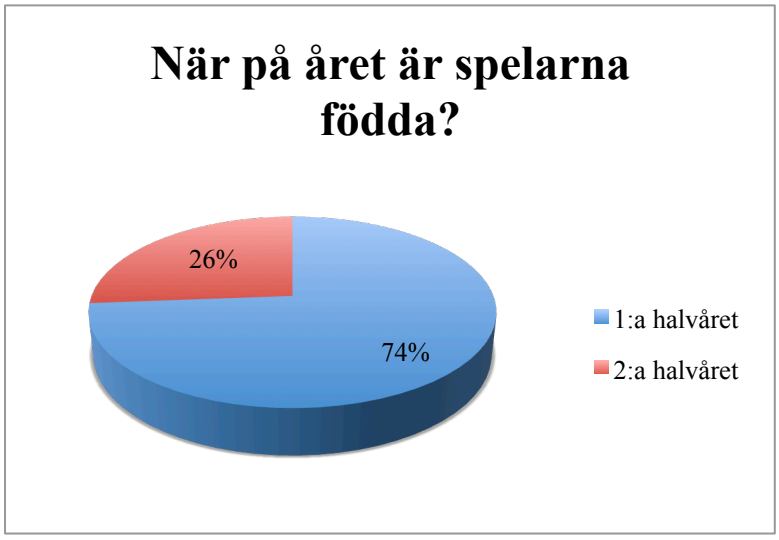

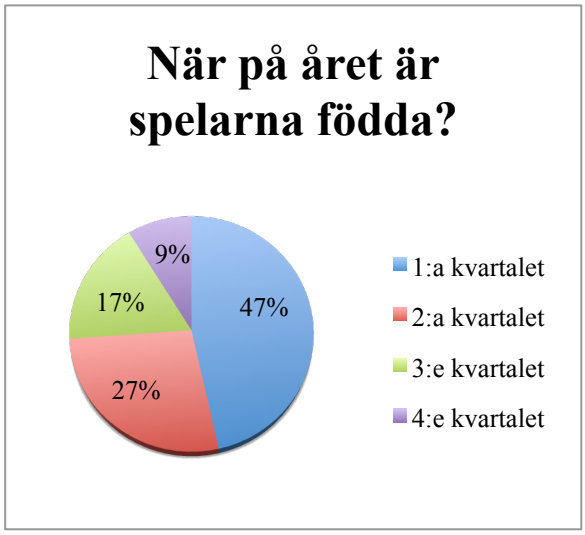

Samtliga spelare i studien

Åldersstrukturen på spelarna i denna studie bekräftar aktuell forskning inom liknande områden. Bland annat visar Tomas Peterssons (2004, 2011) studie på selekteringssystemet inom svensk elitfotboll som visade på att spelare upp till U19 födda på årets andra halvår systematiskt missgynnades och speciell spelare födda sista kvartalet. Peterson visade siffror att chansen för att nå ungdomslandslaget i fotboll var fyra gånger större om personen var född första kvartalet jämfört med sista kvartalet.

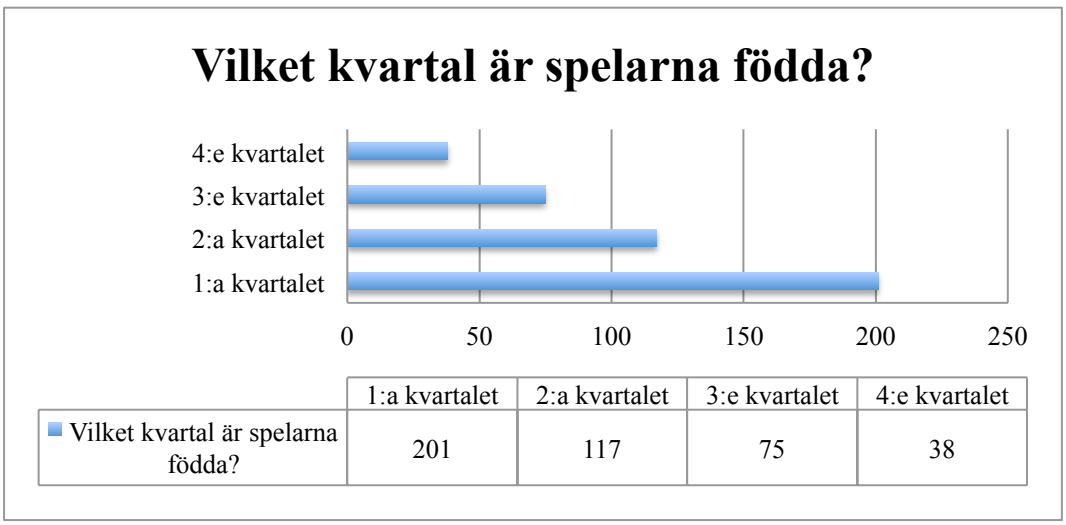

Om vi tittar på åldersstrukturen för spelarna från denna studie som tar sig vidare till landslagsspel U16 – Tre Kronor så ser vi samma mönster. 72 % av spelarna är födda första halvåret och 48 % är födda första kvartalet på året. Anmärkningsvärt är det att av inblandade lag har Stockholms -95 och Smålands -91:or högst andel spelare födda första kvartalet i sina trupper. I båda fallen var 86 % av spelarna födda första kvartalet på året. Som motpol har Dalarnas 93:or (vann rikspucken 2009) elva spelare födda sista sex månaderna på året. Stockholms -88:or (vann TV-pucken 2003 och 2004) hade tio stycken spelare födda andra halvan på året. Värmlands -89:or hade tre spelare födda sista kvartalet som fick prova landslagsspel. Och Skåne hade 2005 med tre underåriga spelare bland annat Magnus Pääjärvi-Svensson som deltagit i tre TV-pucksturneringar.

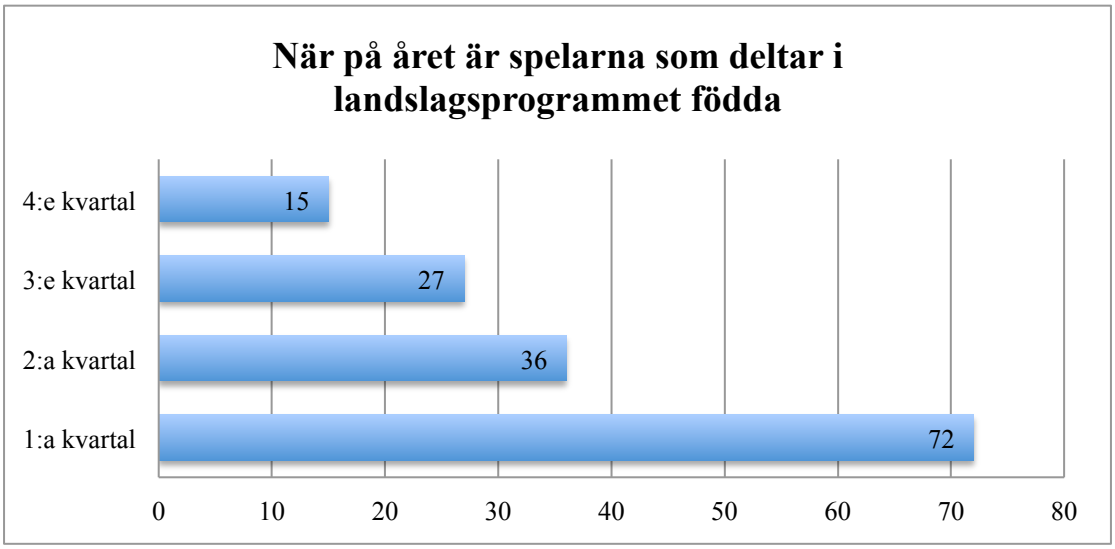

Antalet draftade spelare i studien är 47st. Ser man till Sveriges totala andel draftval under samma period är den 201 spelare totalt. Så spelarna i denna studie utgör närmare 24 % av svenska draftade spelare årskullarna -86 - -95. I denna studie är Göteborgs -86:or värst med sex draftade spelare i laget, av 30 % av deras lag det året och även 30 % av de svenska draftvalen det samma år. Bland lagen i denna studie blir i genomsnitt 2,35 spelare draftade till NHL organisationer. Enda lagen i studien som inte innehåller några draftval är Värmlands -86 och Smålands -92:or.

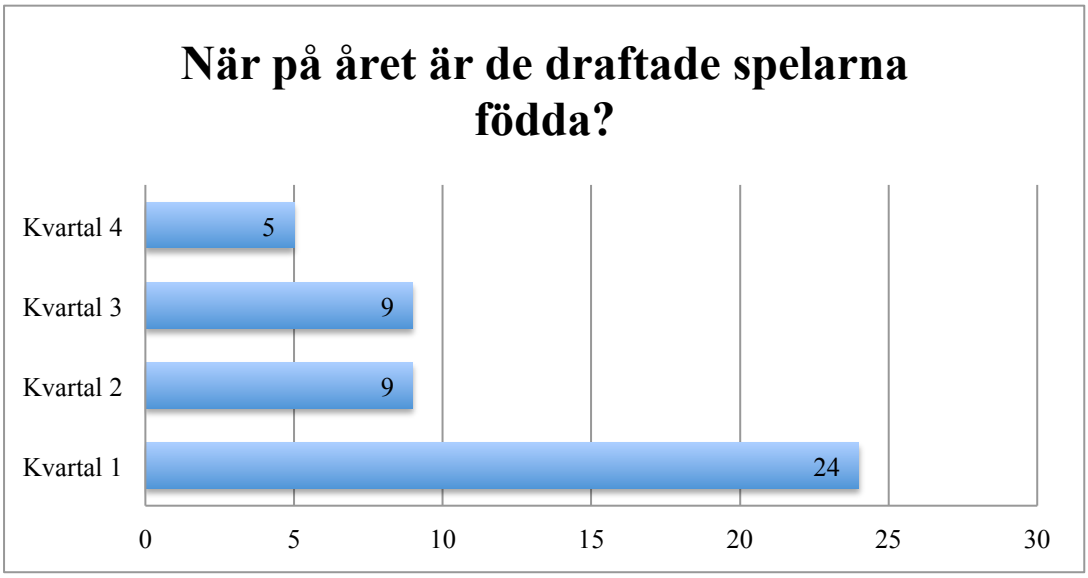

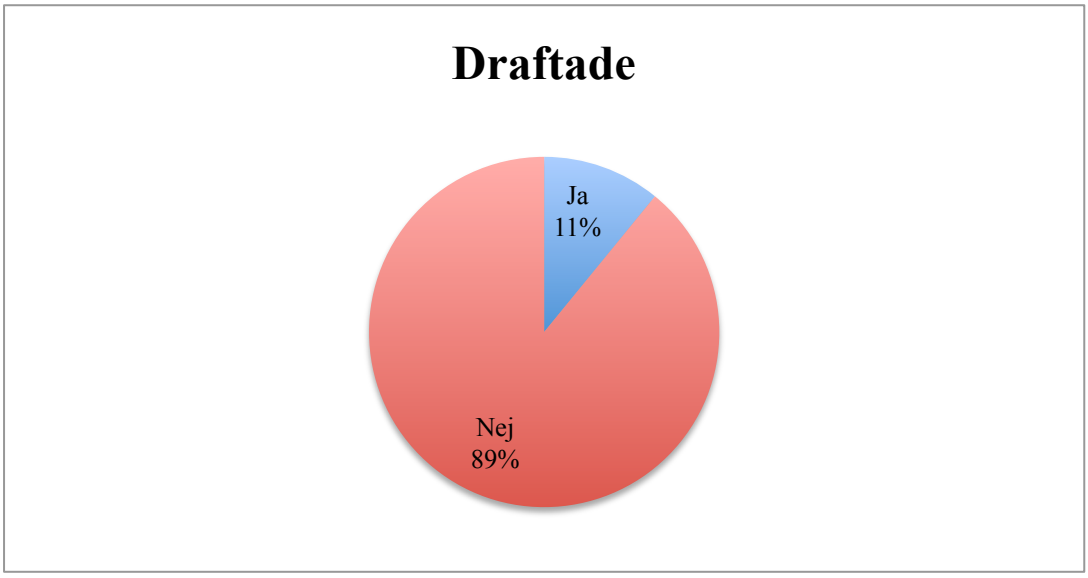

Antalet draftade spelare i studien är som sagt 47 till antalet. Det utgör 11 % av studiens spelare. Nedan finns ett diagram som visar på vilka positioner spelarna i aktuell studie spelar på.

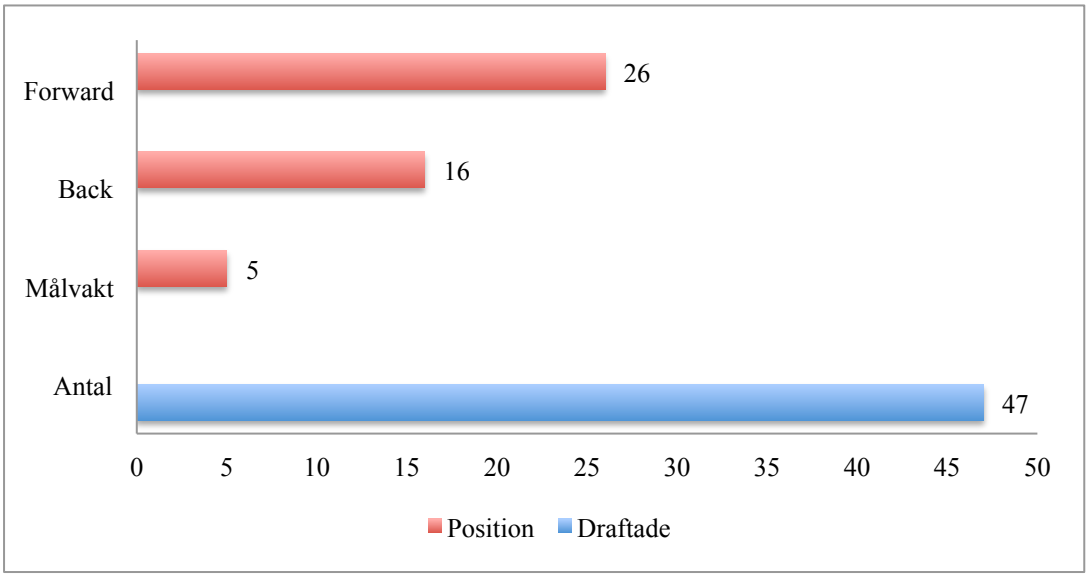

5.2 Spelarnas centrala utbildning

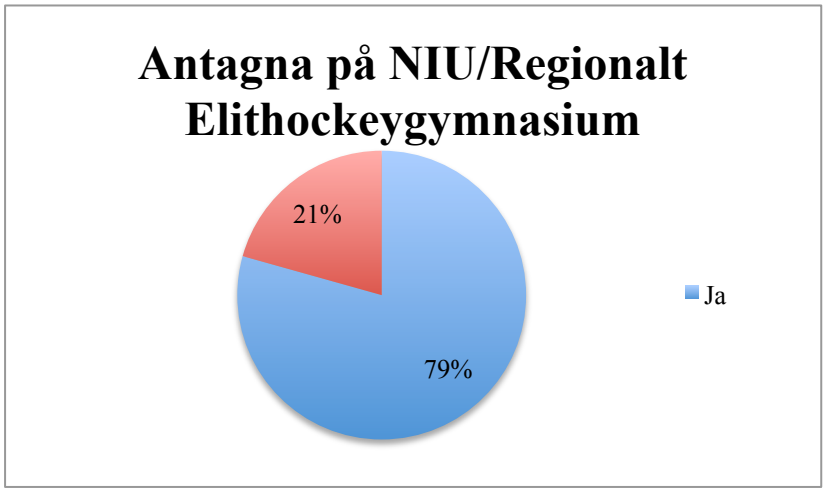

Att få ta del av möjligheten att träna under skoltid, som ett deltagande i ett Elithockeygymnasium bland annat innebär är av betydande kraft. Endast 21 % av studiens spelare fick inte en del av sin utbildning via ett av Svenska Ishockeyförbundet auktoriserat regionalt ishockeygymnasium.

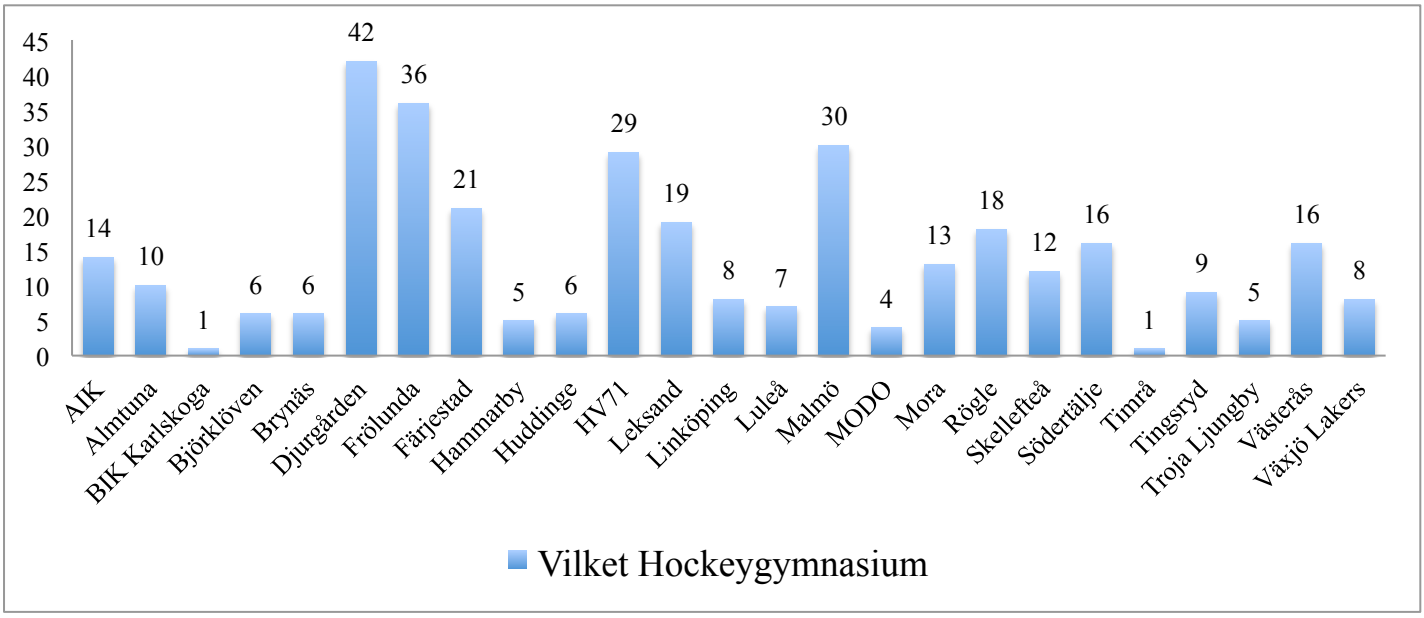

Tittar vi på fördelningen av vilket hockeygymnasium spelarna i studien gått på. Värt att notera är ett starkt samband att företräda ett hockeygymnasium i sitt eget distrikt. Och då Göteborg, Skåne, Småland och Stockholm är överrepresenterade i denna studie faller det sig naturligt att även Hockeygymnasium dit spelarna gått är från Elitklubbarna i dessa distrikt. Diagrammet nedan visar en mer överskådlig bild av antaget vid hockeygymnasierna.

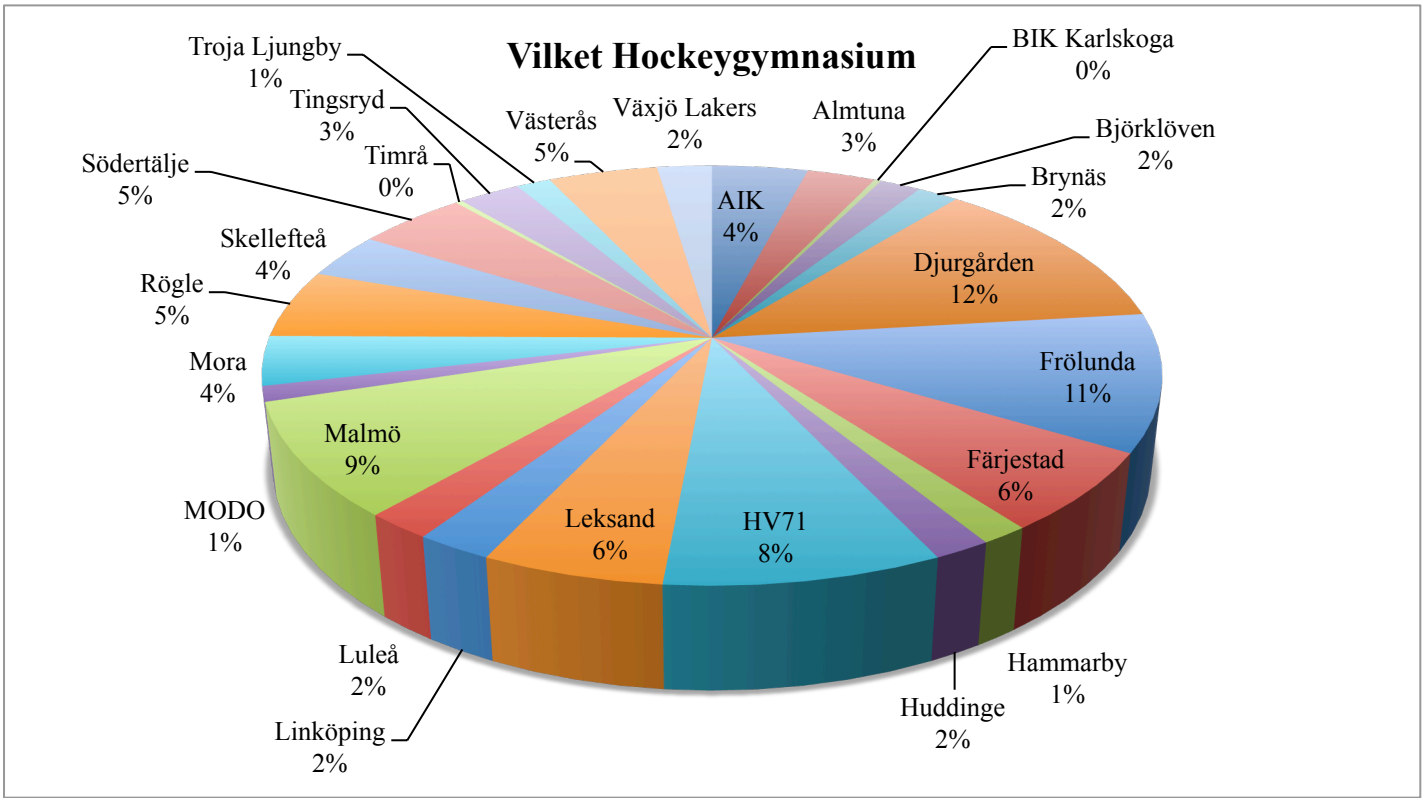

Tre årskullar, Stockholms -88:or samt -91:or och Dalarnas -93 trupp är de enda lagen i studien där samtliga spelare gick på Elithockeygymnasium. I Norrbottens -87 kull tog sig endast 45 % sig in på ett Elithockeygymnasium.

5.3 Kopplingen mellan TV-pucken och landslaget

Vi hittar ett starkt samband mellan TV-pucken och framförallt U16 landslaget bland spelarna i denna studie. Totalt har 150 spelare från studien deltagit i någon av SIF:s ungdoms- och juniorlandslag. 20 av dessa spelare har dessutom haft äran att representera Tre Kronor. Ur både Smålands -91:or samt Göteborgs -86 trupper finner vi tre stycken spelare per lag som spelat i Tre Kronor.

Och totalt fyra lag i studien har alla haft fyra stycken i varje lag som tagit sig igenom hela SIF:s utbildningsprogram på både ungdoms- och juniorsidan (U16 till och med U20). Och endast tio spelare gått från U16 till Tre Kronor. Faktum är att minst tre stycken (både Skåne -89 och Västmanland har endast tre från varje lag representerat landslaget, av dessa sex spelare har dock fem spelat i Tre Kronor) spelare från varje lag spelat matcher för något av Svenska Ishockeyförbundets ungdoms- och/eller juniorlandslag. Värst är Stockholms -95:or med 13st landslagsspelare. I snitt spelar 7,5 spelare per finallag i landslaget. Positionerna på aktuella spelare är fördelade på följande vis:

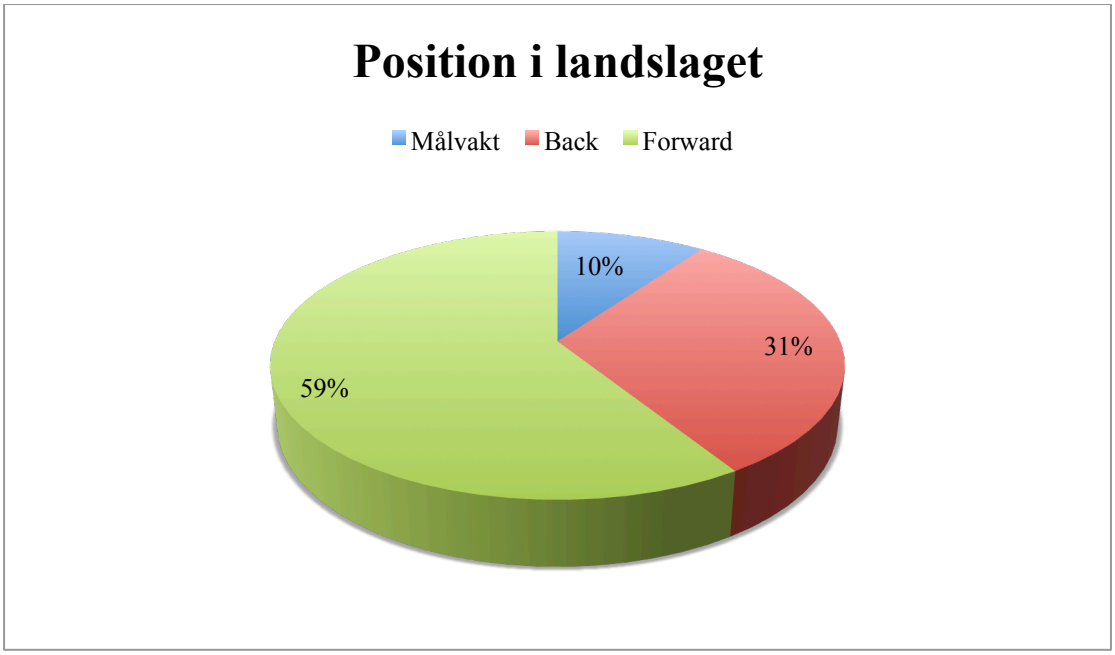

Ett lag som trotsar statistiken är Smålands -95:or där 85 %, eller samtliga backar utom en deltog representerade U16 landslaget det året. Bland Göteborgs -86:or fick alla forwards utom tre (75 %) testa landslagsspel och båda Stockholms målvakter i kullen -88 fick testa landslagsspel. I finalen mellan Småland och Stockholm 2010 (årskull 1995) fick hela 22st testa U16 landslagsspel, totalt 47 % av spelarna.

I diagrammet nedan ser vi en sammanfattning av stycket som rör kopplingen mellan TV-pucken och SIF:s landslagsprogram.

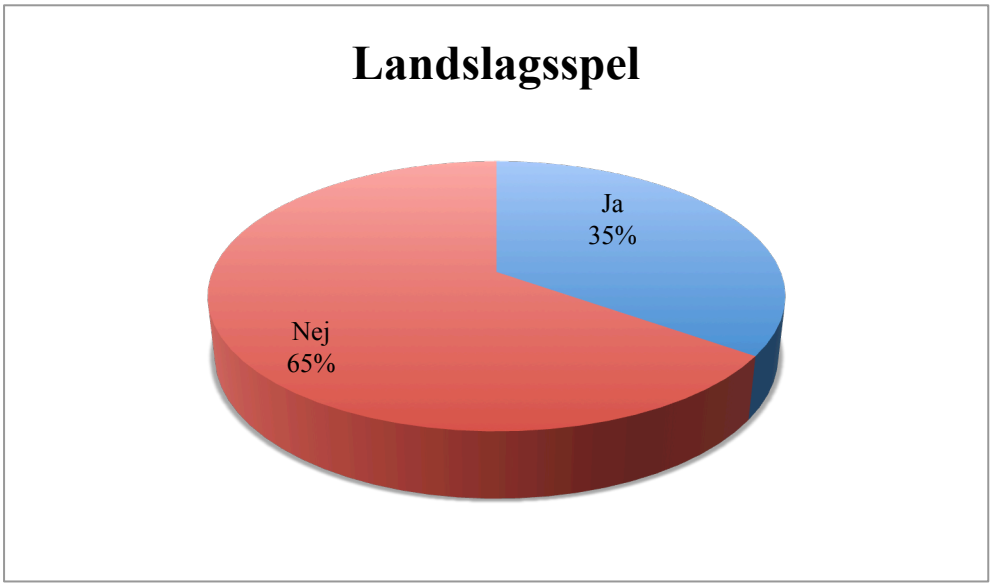

34 % av spelarna får möjligheten att dra på sig Sveriges tröja i någon form av landslag (U16,U17, U18, U19, U20 eller Tre Kronor). 23 % av spelarna i studien får prova på U16 landslaget. Nästan 9 % av spelarna utbildas hela vägen genom U16-U20 landslaget och endast 4 % av spelarna i studien tar sig hela vägen till Tre Kronor.

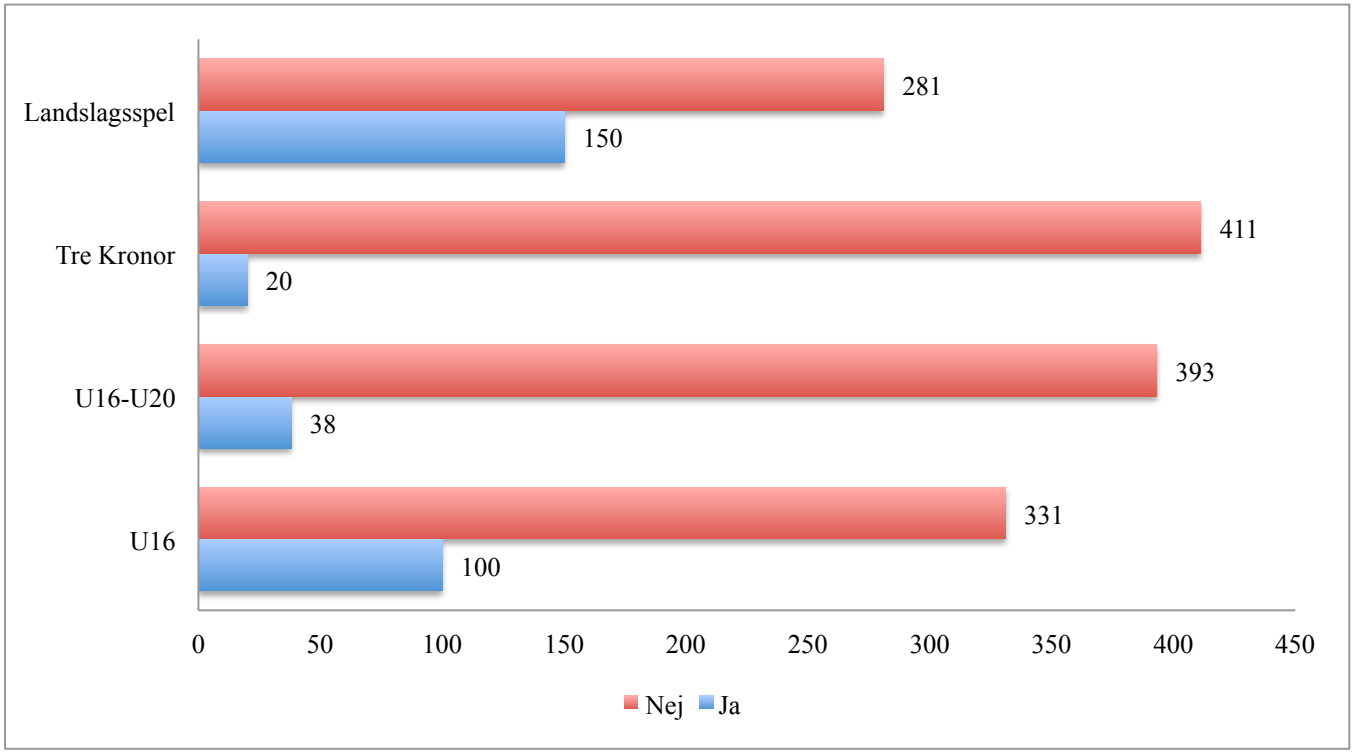

5.4 Är spelarna fortfarande aktiva och isåfall på vilken nivå

Av de 431 spelarna i studien är 297 fortfarande aktiva. Nivåerna spelarna i dagsläget spelar på skiljer sig dramatiskt, från svenska div.4 till NHL. Ett gott exempel är Göteborgs -86 lag från 2001 som i dagsläget har fem aktiva spelare, samtliga på yppersta elitnivå, NHL, KHL eller SHL. Värst gick det för Värmlands -88:or där fem stycken, 25 % av spelarna slutade efter TV-pucken av olika anledningar. Många av Södermanlands -87:or gick samma ödet till mötes, 4st dvs. 21 % av truppens spelare slutade efter TV-pucken. Det är endast finallagen från 2010, -95:ornas final där samtliga spelare fortfarande är aktiva. Stockholms -94 kull har flesta andelar spelare som nått SHL nivå, nämligen sju stycken, hela 31 % av laget.

Drop-out raten på deltagande lag i studien är:

-86 12/39 spelare fortfarande aktiva
-87 15/39 spelare fortfarande aktiva
-88 24/41 spelare fortfarande aktiva
-89 26/44 spelare fortfarande aktiva
-90 30/44 spelare fortfarande aktiva
-91 35/45 spelare fortfarande aktiva
-92 37/45 spelare fortfarande aktiva
-93 28/46 spelare fortfarande aktiva
-94 36/44 spelare fortfarande aktiva
-95 45/45 spelare fortfarande aktiva

Nedan följer två diagram som visar fördelningen på de aktiva spelarnas befintliga nivå.

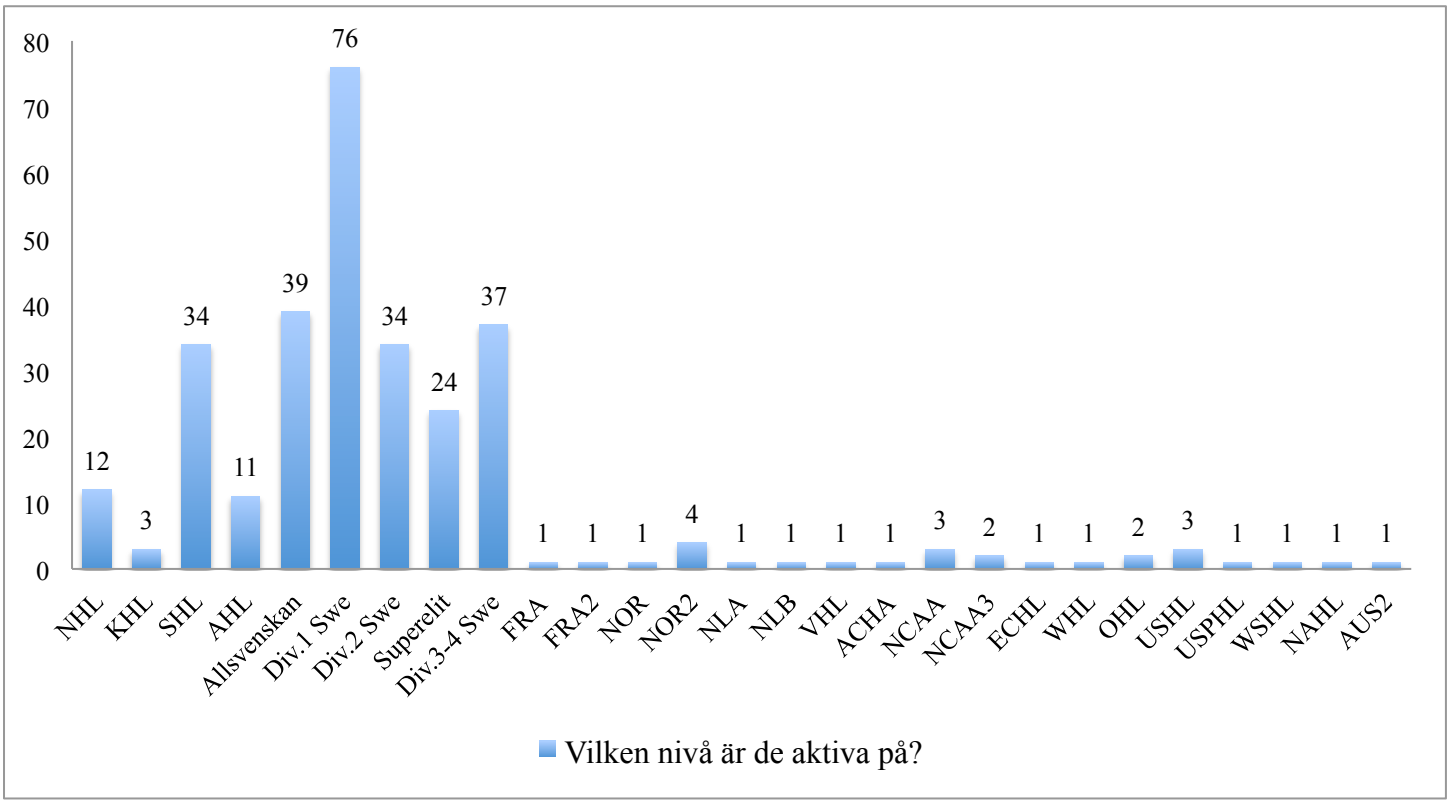
80
70
60
50
40
30
20
10
0
12
3
34
11
39
76
34
24
37
1
1
1
4
1
1
1
1
3
2
1
1
2
3
1
1
1
1
NHL
KHL
SHL
AHL
Allsvenskan
Div.1 Swe
Div.2 Swe
Superelit
Div.3-4 Swe
FRA
FRA2
NOR
NOR2
NLA
NLB
VHL
ACHA
NCAA
NCAA3
ECHL
WHL
OHL
USHL
USPHL
WSHL
NAHL
AUS2
Vilken nivå är de aktiva på?

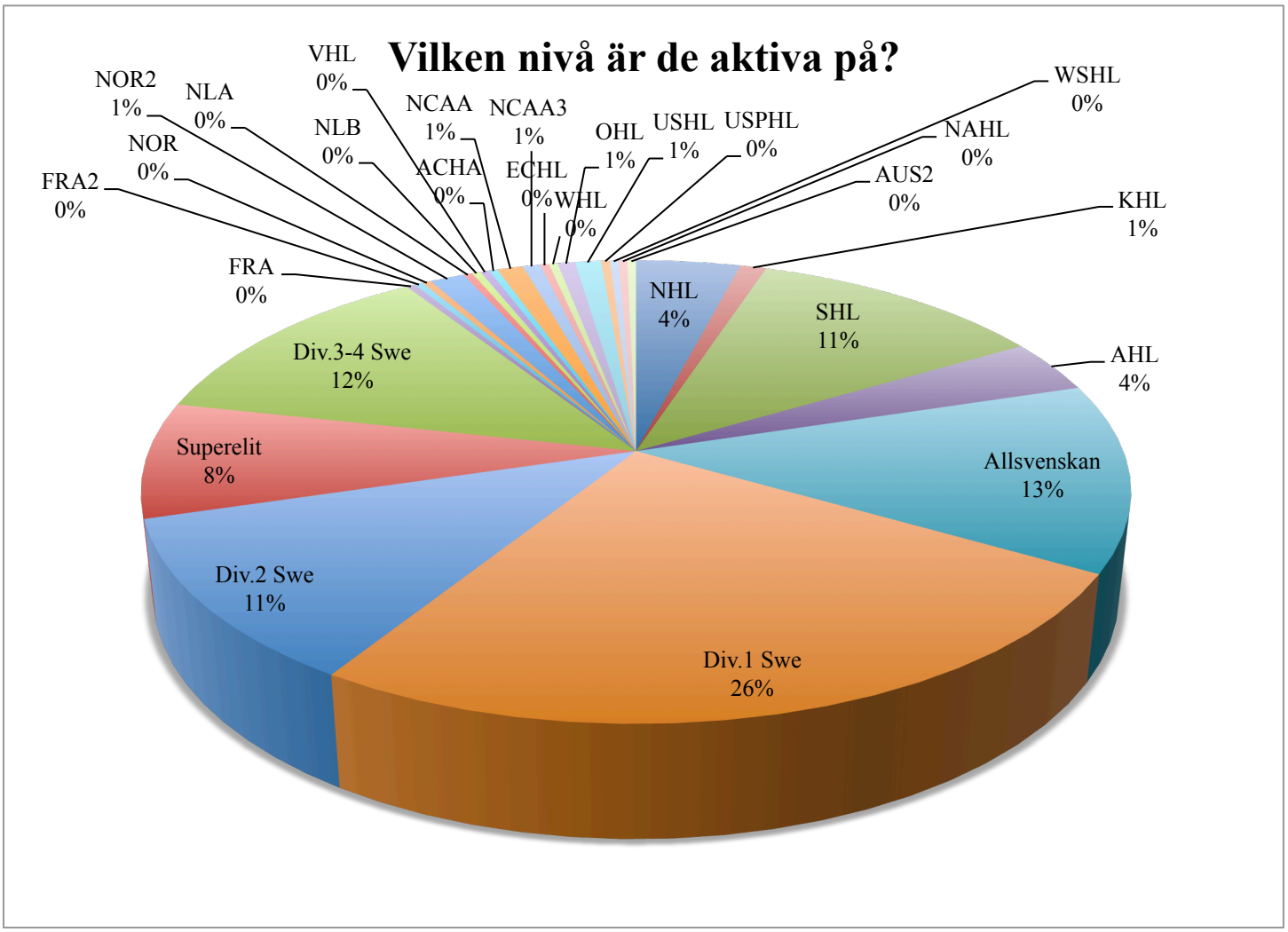
Vilken nivå är de aktiva på?
NOR2 1%
NLA 0%
VHL 0%
NCAA 1%
NCAA3 1%
OHL 1%
USHL 1%
USPHL 0%
WSHL 0%
NAHL 0%
AUS2 0%
KHL 1%
NOR 0%
NLB 0%
ACHA 0%
ECHL 0%
WHL 0%
FRA2 0%
FRA 0%
NHL 4%
SHL 11%
AHL 4%
Allsvenskan 13%
Div.1 Swe 26%
Div.2 Swe 11%
Superelit 8%
Div.3-4 Swe 12%

5.5 Spelarnas karriärer efter TV-puckfinalen

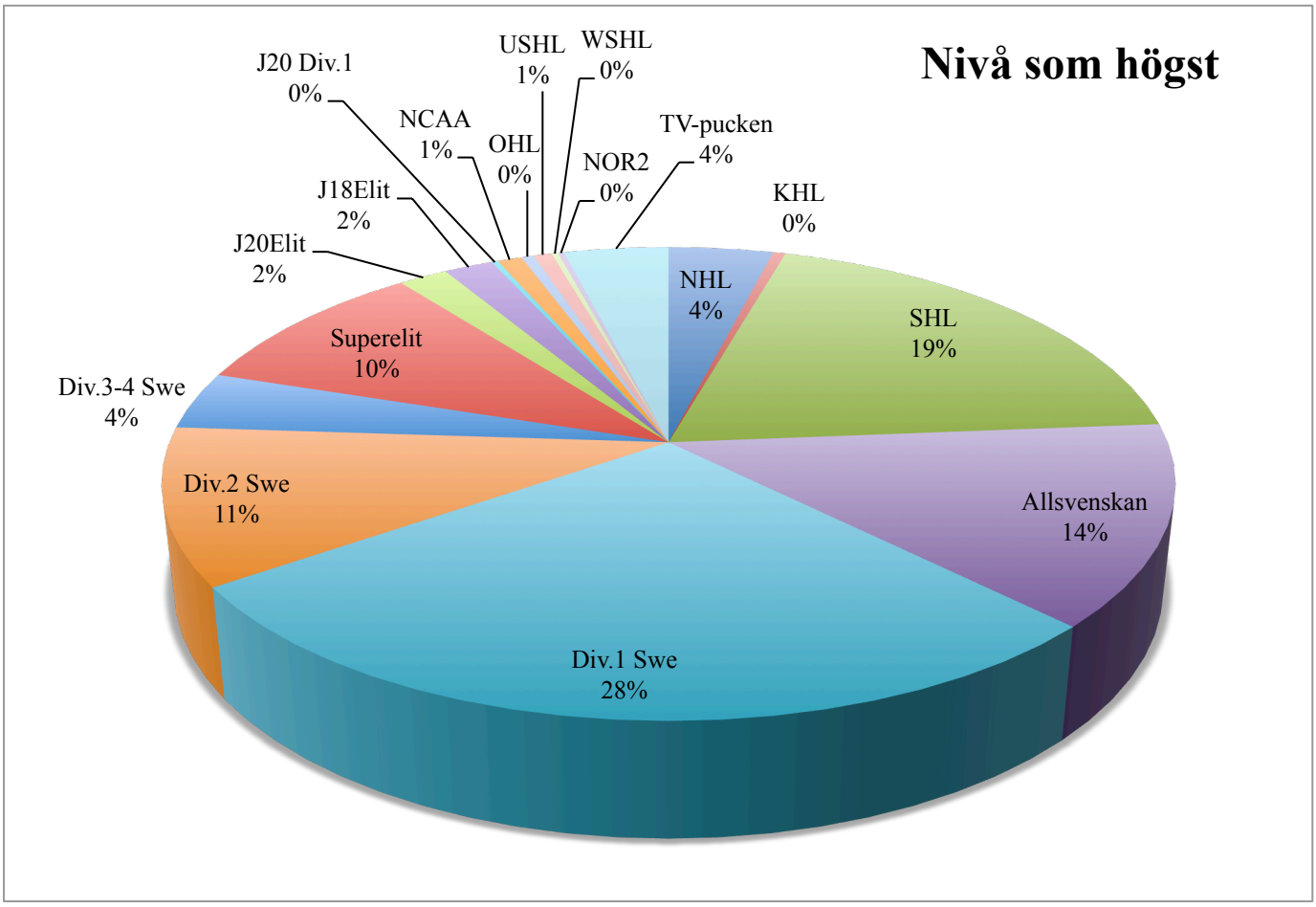

I denna studie har även medverkande spelares högsta nivå registrerats. Och även här finns en del spännande kuriosa. Bland annat så är Stockholms -88 det mest framgångsrika laget i det avseendet. Hela elva spelare, 52 % av den truppen har spelat på SHL nivå som högst. Smålands -91 guldlag från 2007 har flest spelare med meriter från NHL i sin trupp. Tre spelare från det laget har tagit sig till NHL.

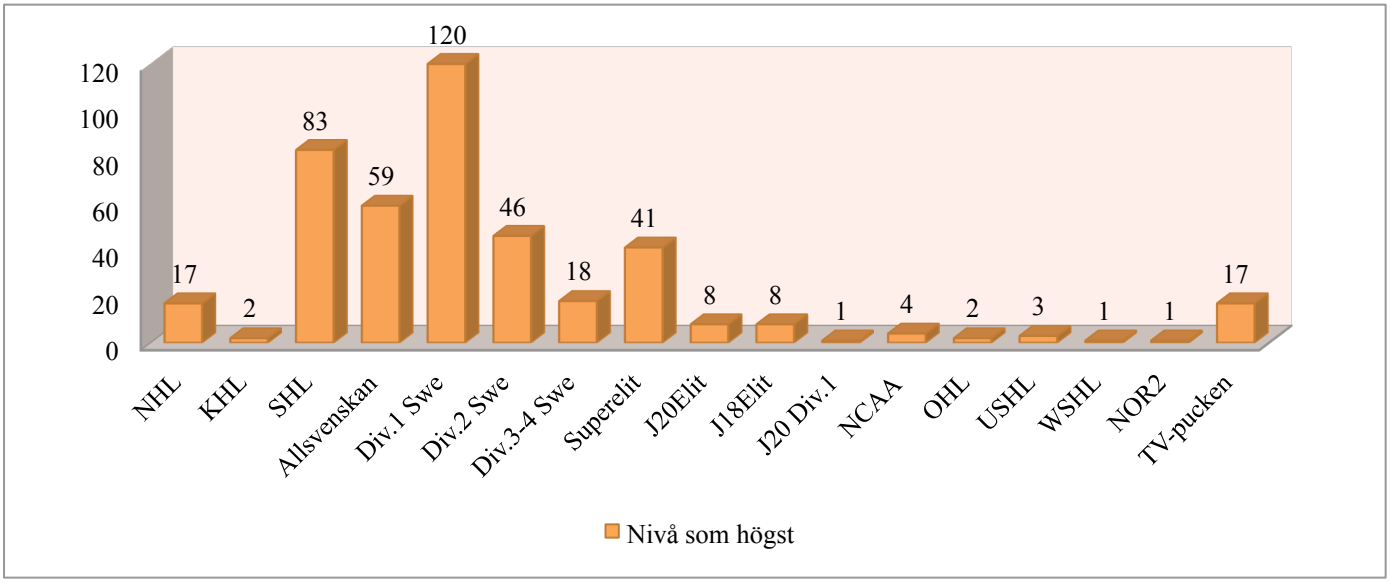

I Värmlands -89 kull från 2009 års TV-puck har hela 90 % av spelarna spelat/spelar på svensk Div.1 nivå. I Norrbottens -87 trupp från 2002 nådde elva av tjugo, 55 % aldrig högre än svensk div. 2 nivå. Och den enda spelare i den truppen som fortfarande är aktiv på elitnivå är Mattias Modig som spelade i SHL den gångna säsongen. Bland Skånes -94:or är det endast två spelare som nått minst SHL nivå.

För att återkoppla till två av de inledande styckena i resultatdelen vill jag med diagrammet nedan visa på att det finns andra vägar till eliten än via ungdomslandslag eller Elithockeygymnasium.

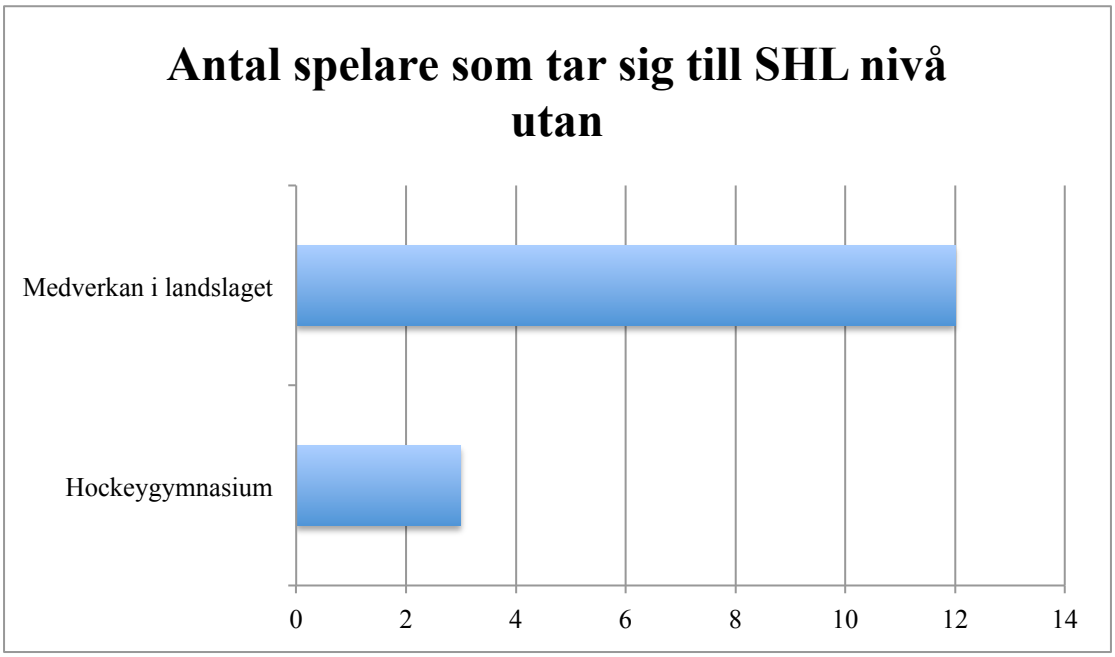

3 % eller 15st av spelarna tar sig till SHL nivå utan varken utbildning via ett Elithockeygymnasium eller landslagsprogrammet. Det är 18 % av spelarna som uppnått SHL nivå som högst.

Mest framgångsrika lag i studien är Göteborgs -86:or. Förutom vinsten i 2001 års TV-puckfinal har tretton spelare vunnit något ytterligare efter det. I de flesta fall både J18 och J20 SM-guld. Fredrik Pettersson från det laget är mest framgångsrika spelaren i det avseendet med såväl J18, J20 och VM-guld. Detta lag innehåller även studiens enda Stanley Cup vinnare, Viktor Strålberg.

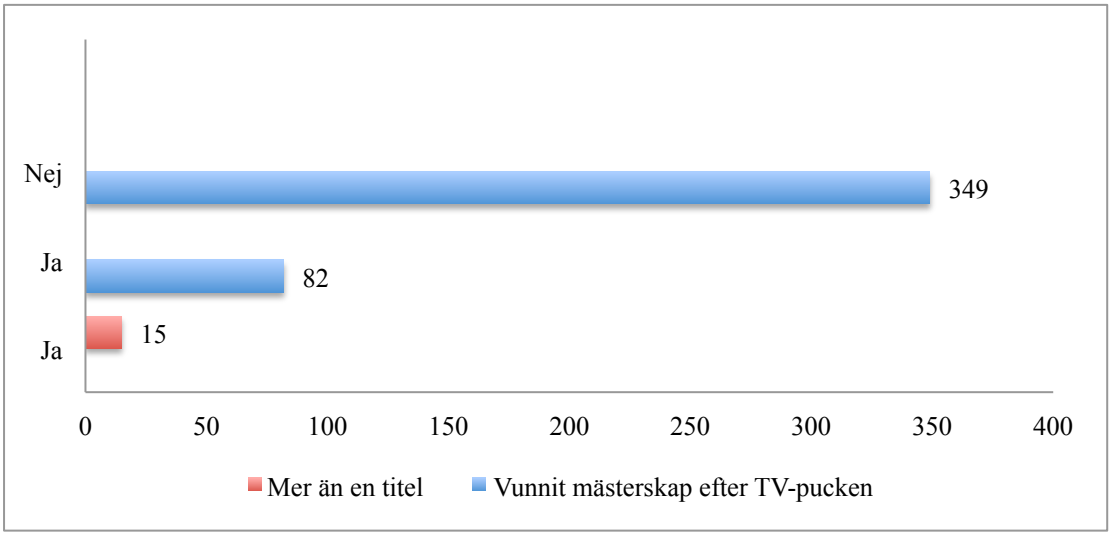

6. Analys

Mycket av fokus i denna studie handlar om förhållandet biologisk ålder kontra kronologisk, att människor födda tidigt på året i många olika sammanhang (idrott, skolan etc.) gynnas i olika selektionssystem är vida känt. Jag hade mina misstankar även inom ishockeyn men saknade statistiskt underlag. Dock säger samtidigt den aktuella forskningen inom området att det inte finns något samband mellan talang och fysisk mognad för att bli framgångsrik som senioridrottare. Den egentliga frågan är väl hur många spelare som lägger av då de inte når framgångar med sitt utövande i tidig ålder. Här bör vi i svensk hockey göra en insats. Hur kan jag endast spekulera i men kanske någon form av breddsatsning i de stora distrikten. Jag tror inte på en tidigare specialisering eller att börja uttagningar till distrikt- och landslag vid ett tidigare skede...

Då är det mer intressant att fråga sig varför statistiken ser ut som den gör. Lösningen ligger delvis i kunskap, i form av välutbildade ledare med sunda värderingar. Något forskningen är överens om är att det krävs tålamod för att lyckas, och frågan är om individerna själva är införstådda med vad det innebär att förbereda sig för en karriär som elithockeyspelare. Faktum är att lika många procent som tar sig till NHL slutar spela ishockey i samband med sin medverkan i TV-pucken. 4 % är siffran vilket nästan är lika mycket som de tre procenten som tar sig till SHL nivå utan utbildning i utbildning via landslag eller elithockeygymnasium. Generellt behöver vi bli bättre på att uppmärksamma dessa spelare. För att visa på mångfalden i svensk hockey, men även att det finns alternativa vägar till eliten.

Detta är viktiga siffror. Nackdelen med mitt val av insamlandet av data är att studien saknar djup. Det hade varit intressant att närmare utforska om det finns paralleller mellan Elithockeygymnasier och spelare som slutar. Exempelvis pga av avslag på ansökan till ett NIU gymnasium eller avslutar sin karriär när man inte tar plats i föreningens J20 lag. Det hade också varit spännande att undersöka eventuella samband mellan Elithockeygymnasierna och utbildningsnivå, dvs i vilka ligor dessa spelare skall/skulle hävda sig i. Eller vad klubbarna/skolorna själva tycker om konceptet med NIU gymnasierna. Även socioekonomiska skillnader och statusar i samband med studiens topic skulle vara intressant att gå djupare in i.

Vidare ser jag sambandet mellan TV-pucken och landslaget som självklart. Turneringen är en vital del i förbundets scouting och av erfarenhet bör kanske utvecklings- och landslagsavdelningen ha mer och säga till om gällande upplägget av turneringen. Jag ser det som mycket centralt att vi i största möjliga mån försöker eftersträva att de mindre distrikten skall få även placeringsmatcher för att ge dem ett bra utvecklingsklimat. Dock blev jag positivt överraskad över siffran på antalet spelare från studien, 23 %, som medverkat i U16 landslaget. Det bör rimligtvis innebära att spel i en TV-pucksfinal ger en utmärkt möjlighet att få visa upp sig. Siffran att endast 9 % av de som tar sig till U16 landslaget får fullfölja förbundets

landslagsprogram till och med U20 landslaget gav mersmak i tesen kring ett eventuellt samband mellan fysisk mognad och talang...

Jag trodde exempelvis att fler än 69 % av spelarna i studien fortfarande skulle vara aktiva på någon nivå. Dem äldsta spelarna i studien fyller 28år detta år. Även om drop-out raten känns rimlig, finns här stora utvecklingsområden för ett livslångt lärande inom ishockeyn. Positivt att veteranhockeyn fått ett uppsving senaste åren.

Något som däremot inte förvånade mig var att det verkar finnas ett samband mellan nivån Superelit och Div.1. Flest spelare (120st) hamnar på den nivån och eftersom de flesta spelarna som deltar i finalen av TV-pucken blir antagna på ett Elithockeygymnasium kan man förutsätta att själva utbildningen nog sånär borgar för, en utbildning som motsvarar Div.1 nivå. Indirekt skulle man kunna antyda att, då 65 % av de undersökta spelarna når minst Div.1 nivå, sannolikheten att du når en hög nationell nivå som hockeyspelare är överhängande vid finalspel i TV-pucken.

Att det förekommer guldgenerationer som Göteborgs -86 team är något som inte heller direkt var någon hemlighet. Och Göteborgarnas trupp från 2001 är imponerande med sex stycken draftval. Och en fjäder i hatten till Frölunda som sedan förvaltade det med J18 och J20 SM-guld med aktuell kull. När det gäller devisen ”*framgång föder framgång*” är jag inte lika benägen att hålla med. Jag hade förväntat mig att fler än 19 % skulle/skall vinna mer än ett eventuellt TV-pucksguld.

Jag tycker även det känns tryggt att de flesta spelarna inte flyttar iväg utan oftast går det NIU gymnasium som finns i det egna distriktet. Det är viktigt för att bygga artefakter och förstärka skillnaderna i vårt avlånga lands hockeykultur. Jag personligen tror inte på den lösning som innebär att de etablerade klubbarna skall hamstra talanger. Det stjäl viktigt istid från spelarna och jag tror deras utvecklingskurva skulle vara brantare om det inte behövde konkurrera om samma position med två eller rentav tre lika skickliga spelare. Den svenska modellen med total rörelsefrihet är bra på många sätt och vis men kanske att vi skulle anpassa vår juniorverksamhet till de kommersiella och globala förändringarna som vi oundvikligen inte kommer vara utan i framtiden, ett draftsystem kan måhända va rätt väg att gå. Kanske skall Svenska Ishockeyförbundet se över TV-pucksverksamheten, jag är nämligen inte så säker på att vi får mest skickliga hockeyspelare per krona som SIF och distriktsförbundet stoppar in i den sammanlagda TV-pucksverksamheten. Eventuellt skall en annan modell appliceras, frågan bör i alla fall lyftas anser jag.

Klart är att TV-pucken ur ett utbildningsperspektiv är av största vikt. Just därför kanske det inte är så dumt att slåss om en plats i distriktslaget, dock tror jag vi måste bli mycket bättre på att motivera och guida dem som inte får delta. Här och i samband med urvalet till NIU gymnasierna tror jag vi hittar många av svensk hockeys *avhoppare*... Jag hoppas min studie kan hjälpa till i arbetet med att motivera och ständigt utveckla våra ungdomsspelare.

7. Litteraturlista

7.1 Litteratur

Bengt Bedrup, ”*Det va Tumba bakom allt…*”, Svenska Ishockeyförbundet, 1998

Hans-Ivar Engvall, ”*Engvall minns*”, Svenska Ishockeyförbundet, 1998

Lars-Magnus Engström, “*Idrott som social markör*”, HLS Förlag, 1999

Tomas Peterson "*Selektionssystemen saknar talang*", Svensk Idrottsforskning, 2011

Tomas Peterson, “*Selektions- & rangordningslogiker inom svensk ungdomsfotboll*”, 2004

7.2 Elektroniska källor

www.eliteprospects.com

www.swehockey.se

8. Bilagor